

AMAROUNY. BUBLAJÍ NA TALÍŘI UŽ 35 LET

KULTOVNÍ SERIÁL NÁVŠTĚVNÍCI JE DODNES SAMÁ ZÁHADA STRANA 4

metro

mojemetro | denikmetro

Úterý, 6. listopadu 2018

Č. 209, www.metro.cz

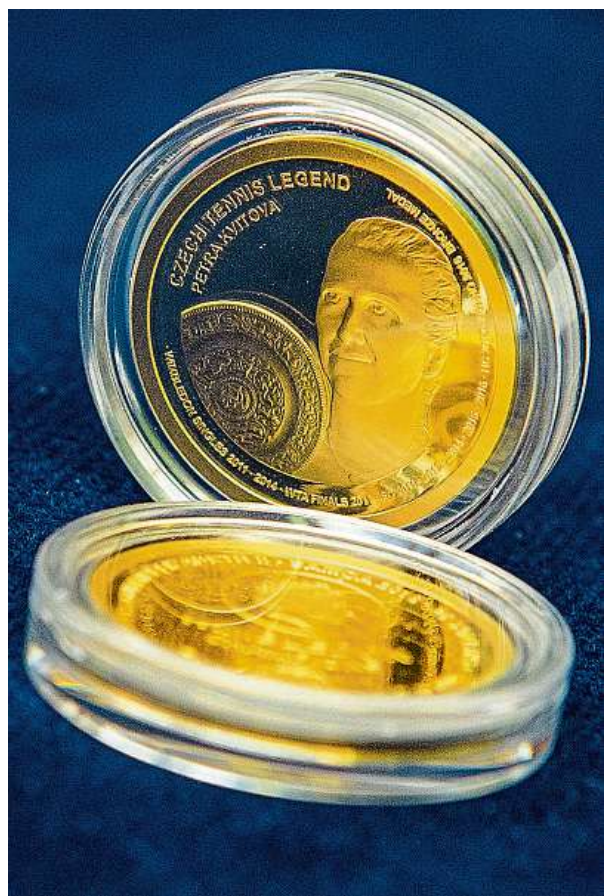
Volný prodej 6 Kč

/ ostatní distribuce

Svátek slaví: Liběna

Pravda, nebo lež? Hra otevře školákům oči

Fake news. Falešné zprávy dokáže odhalit jen asi polovina středoškoláků. **Mediální výchova.** Studenti Masarykovy univerzity bojují proti trollům únikovou hrou. **Hoaxy.** Dezinformace často šíří senioři STRANA 3

Petra Kvitová má vlastní minci, podle autora je tenistka antický typ

Dvojnásobná vítězka wimbledonské dvouhry Petra Kvitová si v Jablonci nad Nisou vyrazila zlatou medaili s vlastní podobiznou. Podle autora mince, akademického sochaře Jiřího Dostála, je Kvitová antický typ. S výslednou podobou je tenistka spokojená. Na reverzní straně mince je Kvitová, jak triumfálně drží wimbledonskou trofej. Mísu Venus Rosewater získala v letech 2011 a 2014. Mincovna vydává 200 zlatých čtvrtunčových mincí s Petrou Kvitovou, prodává je po 11 950 korunách. Stříbrná mince o váze 29 gramů stojí 1500 korun, mincovna jich dá do oběhu 500. Česká mincovna pamětní minci osmdvacetileté tenistky vydala jako poslední v rámci série České tenisové legendy. Ta vznikla v roce 2017.

2x ČTK - RADEK PETRÁSEK

V plzeňské zoo létají motýli. Expozice ukazuje ohroženou přírodu Filipín

Od včerejška je otevřena výstava, jež je věnovaná ohrožené přírodě Filipín. Expozice vznikla po několika měsíčních úpravách v nejstarším pavilonu plzeňské zoologické zahrady, kde dříve přebývali komodští varani. Skleník je plný nejen motýlů, ale také tropických rostlin. Tamní motýli, kteří se právě líhnou, se pohybují volně návštěvnickým prostorem, zoo proto žádá návštěvníky o ohleduplnost. Uvidíte kriticky ohrožené krokodýly filipínské nebo mindanajské gekony, varany mindanajské či méně jedovatého hada – bojgu stromovou.

MAFRA

Obézní cizinci v Česku ušetří

Solidární systém zdravotního pojištění nahrává nezodpovědným.

Josef Vrba pracoval přes dvacet let jako horník. Kromě práce miloval pivo, hodně jidla a občas tvrdý alkohol. Když přešel z rubání na kancelářskou práci, jedl a pil stále stejně. „Propracoval jsem se ke sto padesáti kilům, cukrovce a dalším chorobám,“ přiznává bývalý havíř z Ostravska.

Nebýt dvou bariatrických operací žaludku (zmenšení jeho objemu), měl by dnes na frýdecko-místeckém hřbitově náhrobek. Teď si sedm let drží váhu lehce nad devadesáti kilogramy. Vrba to nestálo ani korunu. Vše hradila pojišťovna. „Bariatrické operace vyjdou podle typu na padesát až devadesát tisíc korun,“ vysvětluje

Žaludky pod skalpem

1868

Tolik bariatrických operací žaludku kvůli obezitě uhradila v loňské roce jenom Všeobecná zdravotní pojišťovna. Léčba vysloveně obézních pacientů vyšla VZP v roce 2017 na více než 129 milionů korun. Muselo se jí podrobit přes 40 tisíc pacientů.

Více najdete na

WWW.METRO.CZ

Mojmír Kasalický z Chirurgické kliniky Ústřední vojenské nemocnice v pražských Střešovicích. Například v USA ale může taková léčba vyjít až na tři čtvrtě milionu korun. Od kdysi populárního podvazování žaludku se kvůli pozdějším komplikacím ustupuje. Tato

operace, kterou horník absolvoval jako první, s obezitou nemusí skoncovat, jak jeho zkušenost dokládá. I proto, že si ani po ní neuhlídal chuť k jídlu a pití. Ta, která už byla úspěšná (ale dražší), mu vzala podstatnou část žaludku. Znamená značná stravovací omezení, ale zvyšuje naději, že se mu morbidní obezita nevrátí.

Také proto se k této metodě zdravotnická zařízení obracejí stále častěji, když vyčerpají dostupné léčebné metody nezodpovědných pacientů. Podrobují se jim ale stále víc také zahraniční pacienti, kterým je na rozdíl od těch našich jejich zdravotní pojišťovny nehradí. Náročný zákrok v Česku je pro ně znatelně levnější. „Operace žaludků kvůli obezitě v rámci zdravotní turistiky představují u nás asi třetinu takových výkonů,“ potvrzuje stoupající trend Martin Hrubý z bariatrické chirurgie turnovské nemocnice. **PAVEL HRABICA**

Zprávy krátce

Smrt na kolejích. Policie kontroluje u nádraží chodce

Policisté v Jihomoravském kraji registrují ročně stovky případů, kdy si chodci zkracují cestu přes kolejiště tam, kde je to zakázáno. Policie ve větších jihomoravských městech nyní ve velkém kontrolují neukázněné chodce. Pokuta může dosáhnout až 10 tisíc korun. Policie v Jihomoravském kraji letos řešili 736 těchto přestupků, loni šlo o 1012 udělených pokut.

Piráti chtějí odtajnit skutečné majitele firem

Poslanci Pirátů chtějí v rejstříku firem zpřístupnit informace o jejich skutečných vlastnících. Zdůvodnili to potřebou veřejné kontroly. Nyní mají přístup k těmto datům z evidence vlastníků ti, kteří prokážou oprávněný zájem kvůli podezření z trestné činnosti, tedy například soudy, policie, daňové úřady nebo centrální banka. Poslaneckou novelou se bude zabývat vláda a Sněmovna. **ČTK**

Policisté u brněnského nádraží při kontrole

ČTK

Kandidát na prezidenta lže!!! Mladí lidé díky hře procitnou

K výuce mediální výchovy mohou střední školy používat novou únikovou hru.

Náctiletí často neumějí rozlišovat fakta a dezinformace. Zhruba polovina žáků středních škol nepozná rozdíl mezi komerčním a zpravodajským sdělením. Vyplývá to z výzkumu pro společnost Člověk v tísni, který letos provedla agentura Median.

Kolem třetiny dotázaných studentů v průzkumu uvedlo, že zná nějaké dezinformační weby. Asi 88 procent žáků zároveň odpovědělo, že se na internetu setkává s ne-

pravdivými informacemi. Při posuzování důvěryhodnosti dvou zpráv, z nichž jedna byla ze zpravodajského webu a druhá z dezinformačního, zvolila správnou odpověď pouze polovina středoškoláků.

To je také jeden z důvodů, proč se studenti z Masarykovy univerzity v Brně rozhodli mladé lidi vzdělávat. Mediální gramotnost se snaží nově zvýšit únikovou hrou. Ta z žáků na chvíli udělá investigativní novináře. Děj hry je pak zavede do roku 2028, do doby, kdy startuje kampaň před prezidentskými volbami.

Hráči se postupně zabývají ověřováním informací, pracují s textem a zkoumají manipulaci s fotografiemi. „Hru je možné zadat i odehrát bě-

hem jedné vyučovací hodiny a učitelé mají prostor i na zodpovězení dotazů nebo dovyšvětlení,“ říká studentka Tereza Kráčmarová, jedna z tvůrkyň projektu.

Studenti i pedagogové z katedry politologie se tématu dezinformací věnují několik let. V roce 2016 spustili projekt Zvol si info, díky němuž dělají osvětu v informačním vzdělávání prostřednictvím webu a přednášek.

Napsali také knihu s názvem Nejlepší kniha o fake news, dezinformacích a manipulacích!!! Tu se nyní snaží šířit, a to nejen mezi studenty, ale i mezi seniory (viz box).

MAREK HÝR
marek.hyr@metro.cz

Uniková hra Fakescape má podobu čtyř úkolů.

FAKESCAPE

INZERCE

NIKDO VÁM NEZAKAZUJE MÍT SVŮJ VLASTNÍ NÁZOR

ParlamentníListy.cz

Hledejte důkazy

Existuje mnoho organizací, které se snaží upozorňovat na dezinformace.

- Například cílem serveru **Hoax.cz** je informovat běžného uživatele internetu o nástrahách, se kterými se může na této síti setkat, a tím přispět k jeho vyšší bezpečnosti. Server pravidelně zveřejňuje žebříček nejvíce šířených dezinformací a řetězových zpráv.
- S fake news se snaží bojovat také **Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám**, které spadá pod ministerstvo vnitra. Centrum již vyvrátilo desítky dezinformací. Například falešnou zprávu prokremelského webu Pravda.ru, že se Česko chystá k odchodu z Evropské unie.

Citát

I když se k tématu fake news v poslední době povedlo přitáhnout větší pozornost, stále vidíme nedostatek materiálů a projektů, které by mohli využívat učitelé ve školách.

MILOŠ GREGOR, POLITOLOG
MASARYKOVA UNIVERZITA

Boj s dezinformacemi

1000

Tolik výtisků „Nejlepší knihy o fake news, dezinformacích a manipulacích!!!“ se zdarma dostane mezi lidi. Princip je jednoduchý. Za každý kus, který se prodá v knihkupectví, vyberou autoři jednu organizaci (dětský domov, domov pro seniory), které pošlou další výtisk jako dar. Kdo si knihu koupí na e-shopu, může cílovou organizaci vybrat sám.

9 z 10

Tolik seniorů, kteří jsou aktivní na internetu, posílá různé řetězové e-maily a téměř polovina z nich si informace žádným způsobem neověřuje.

Elfové vs. trollové. Bojují na internetu

Četli jste informaci o tom, že na pražské Masarykovo nádraží přijelo 1500 migrantů? Víte, že Titanic na ledovec nikdy nenarazil? Celá tragédie byla pojišťovací podvod. To jsou jen dvě ukázky fake news – falešných zpráv, jež se šíří internetem. Nejčastěji je do světa pouští takzvaní trollové. Tedy lidé, kteří pomocí lží manipulují veřejné mínění. Proti tomu se v Česku nově zformovalo uskupení elfů. Spojuje je touha po pravdě a to, že se drží v anonymitě. Kvůli vlastní bezpečnosti. V Česku už fungují několik měsíců.

Inspiraci našli čeští elfové v Pobaltí. Zde se za poslední čtyři roky začali seskupovat dobrovolníci bojující v internetových diskusích s dezinformacemi. Často jde o lidi s obyčejným zaměstnáním, kteří bezplatně věnují každý den několik desítek minut tomu, aby se do diskusí na sociálních sítích a zpravodajských serverech dostávala fakta, která trollové často překrucují bez ohledu na skutečnost či historii.

Název skupiny vznikl jednoduše. Elfové totiž s trolly bojují ve fantasy románech či severovýchodních pověstech. **MAH**

Návštěvníci. Před 35 lety dali světu CML a amarouny

Parta z budoucnosti, která měla zachránit svět. ČESKÁ TELEVIZE

Jenom 177 dní zbývá vědecké expedici z budoucnosti, aby zachránila Zemi před hroící katastrofou. Kultovní sci-fi seriál Návštěvníci, jehož první díl byl odvysílán před 35 lety, zasáhl generace diváků.

Seriál Návštěvníci s humorem a nadsázkou konfrontuje nedokonalý svět s dokonalostí světa budoucnosti. Dodnes je například obestřen záhadou, která ani po 35 letech není vysvětlena. A patrně ani nikdy nebude.

Jde o výraz „humidovat“. Jeho význam znali jen režisér

Jindřich Polák, scenárista Ota Hofman a také čtveřice hlavních postav seriálu – tedy návštěvníků. Už tenkrát si dali slib, že jeho pravý význam nikdy nikomu neprozradí! Z této šestice už jsou mezi námi pouze herci Dagmar Patrasová a Josef Dvořák, kteří včera v České televizi slib dodrželi, a ačkoliv Dvořák cosi naznačil, význam slovesa humidovat naplno neprozradil. Seriál je plný dalších záhad i zajímavostí. Například výraz pro legendární pokrm zvaný amarouny vymyslel mistr čes-

kého animovaného filmu Jan Švankmajer. Termín se pak díky seriálu dokonce dostal do běžného slovníku a označuje nevýraznou chuť jídla.

Seriál byl s velkým úspěchem uveden i v Německu pod názvem Die Besucher, kde má také velký fanklub. Dohromady má 9500 záběrů a spotřeboval 90 tisíc metrů filmového materiálu.

Dokázal trumfnout i zahraniční seriály svého druhu. Snoubí se v něm dokonalý humor a česká jednoduchost. Kde jinde by totiž k záchraně světa stačilo podložit CML (Centrální mozek lidstva) obyčejným dřevěným špalíčkem?! ŠIMON MERTA

Návštěvníci

První díl slavného seriálu se jmenuje Země roku 2484. Premiéru měl v sobotu 5. listopadu 1983.

- Tento československý science fiction televizní seriál měl 15 dílů, na které navázal dokument s názvem Návštěva u Návštěvníků.

- Scénář napsali Ota Hofman a Jindřich Polák, který seriál také režíroval.

Labská bouda

1340

Hřebeňová Labská bouda u Špindlerova Mlýna v Krkonoších bude až do května kvůli opravám uzavřena. Hotel v nadmořské výšce 1340 metrů na Labské louce severozápadně od Špindlerova Mlýna je oblíbenou zastávkou turistů mířících k prameni Labe. Bude se pracovat v interiérech, například na rekonstrukci restaurace a bufetu. Za provozu by to nebylo možné.

Miliardu za ostrahu

1,1

Ostrahu jaderných elektráren v Temelíně a Dukovanech v příštích pěti letech zajistí za 1,1 miliardy korun společnost Mark2 Corporation Czech. Firma, jež tendr vyhrála, se do roku 2012 jmenovala ABL a byla spojena s Vitem Bártou, exministrem dopravy a tehdejším šéfem strany Věci veřejné. Firmu nového jména vlastní jeho příbuzní – Matěj Bárta a Stanislava Bártová.

Nové vedení v Brně chce co nejdříve řešit dopravu

Zástupci ODS, KDU-ČSL, Pirátů a ČSSD včera podepsali koaliční smlouvu, na jejímž základě budou spolupracovat v brněnském zastupitelstvu. Koalice má 33 mandátů z 55. Markéta Vaňková z ODS (na snímku), která bude primátorkou, předpokládá, že ustavující zastupitelstvo proběhne 20. listopadu, svolat ho musí právě dosluhující primátor Petr Vokřál. Vaňková novinářům řekla, že koalice chce jako první krok vytvořit pozici koordinátora oprav a uzavírek. V Brně jsou totiž kvůli opravám často dopravní problémy a kolony. Koalice také zamýšlí úpravu systému rezidentního parkování. ČTK

Festival. Dejte si losos v čokoládě a s lékořicí

Chcete ochutnat polévku z červené řepy s malinami a bílou čokoládou? A co se naučit vyrábět pralinky nebo čokoládový donut? Už jste někdy jedli vepřovou sušenou panenku s čokoládovým přelivem nebo špagety s čokoládovou omáčkou? A co losos v bílé čokoládě a s lékořicí, dýňovou polévku s bílou čokoládou nebo vanilkovou krupicovou kaší s čokoládovým sně-

hem? Zajděte na Čokoládový festival, který v těchto dnech brázdí českými městy (viz box). MAP

Kde mlsat

- Tady se akce koná: Ústí nad Labem (9.–11. 11.), Příbram (23.–25. 11.), K. Vary (7.–9. 11.), Pardubice (14.–16. 11.)

INZERCE

ADVENTNÍ PŘEDPLATNÉ 499 Kč

ADVENTNÍ PRŮVODCE

TIPY | RECEPTY | INSPIRACE
KTERÉ STOJÍ ZA TO VYZKOUŠET | OD 19. 11. V MF DNES

DNES

Předplatné na období 19. 11. – 31. 12. 2018 objednávejte na 225 555 522 nebo na www.mfdnes.cz/advent. Nabídka platí do 15. 11. 2018.

Chorvatská města se vylidňují

Mladí lidé nevidí perspektivu, proto jdou do zahraničí.

Více než 80 procent chorvatských měst a obcí zaznamenalo v posledních sedmi letech pokles populace. Podle dat zveřejněných v chorvatských médiích nastal od dubna 2011 do konce loňského roku pokles počtu obyvatel ve 449 z celkového počtu 556 měst a obcí. Ve 105 z nich pokles činil patnáct, ale i více procent.

Počet obyvatel klesl i ve velkých městech. Ze čtyř největších zaznamenala narůst jediné metropole Záhřeb, ale pouze nevýrazný, o 1,8 procenta.

Zbylým třem chorvatským městům s více než 100 tisíci obyvateli populace ubyla. Splitu o 3,8 procenta, Osijeku o 4,5 procenta a Rijeci o 7,4 procenta. Ze správních center administrativních celků – žup – je na tom nejhůře Vukovar na východě Chorvatska. Ve sledovaném období město přišlo o každého šestého člověka. Zemřelo dvakrát více lidí, než se narodilo, a vystěhovalců bylo třikrát více než přistěhovalců.

Média již delší dobu poukazují na značné množství lidí odcházejících z Chorvatska z ekonomických důvodů. Týká se to zejména mladých lidí, kteří pro sebe ve vlasti nevidí budoucnost kvůli malé pracovní příležitosti a nízkým příjmům. **ČTK a MET**

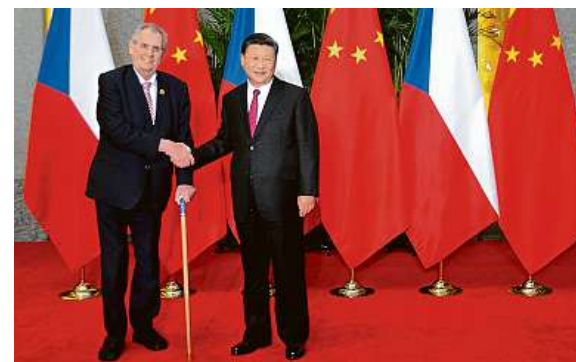
Zprávy krátce

V Marseille spadly dva domy

Dva zanedbané několika-patrové domy se včera samovolně zřítily v centru jihofrancouzského města Marseille. Třetí budovové zřícenění hrozí. Informovala o tom francouzská média, podle kterých zatím není jasné, jestli jsou pod troskami lidé. Záchranáři s pomocí služebních psů sutiny prohledávali.

Bývalý král musí na test

Albert II., bývalý belgický král, se musí podrobit testu otcovství. Na konci října o tom podle věrejších informací belgického tisku rozhodl odvolací soud. Vyhověl tak žádosti ženy, která tvrdí, že 84letý někdejší monarcha je jejím otcem. Nyní padesátiletá Delphine Boëlová tvrdí, že její matka měla s králem v 60. a 70. letech minulého století poměr. **ČTK**

Prezident Zeman v Šanghaji

Čtvrtá návštěva prezidenta Miloše Zemana v Číně. Včera se v jejím rámci v Šanghaji sešel se svým čínským protějškem Si Ťin-pchingem. Česká hlava státu vyjádřila solidaritu s Čínou v souvislosti s obchodní válkou, která podle Zemana vůči ní směřuje. Minul tím opatření ze strany USA. „Důvod, který mě k tomu vede, je velice prostý. Jsem proti jakémukoli protekcionismu,“ řekl. **2x ČTK**

INZERCE

Budou soudit drogového bosse

Federální soud v New Yorku bude projednávat případ drogového bosse Joaquína Guzmána. Po několika úspěšných útocích byl v Mexiku zadržen v lednu 2016 a o rok později vydán do Spojených států (na snímku). V Mexiku léta šéfoval obávanému drogovému kartelu Sinaloa. **AP**

Ruská banka. Skupuje velké množství zlata

Ve třetím čtvrtletí ruská centrální banka přikoupila rekordních 92,2 tuny zlata, přičemž zlatý majetek navýšila na více než 2000 tun. Sdružení předních těžářů zlata World Gold Council (WGC) tvrdí, že Rusko vlastní již 17 procent světových rezerv zlata. Podle WGC nákupy zlata souvisejí se snahou Kremle zbavit se závislosti na dolaru. Ruské vede-

ni se ruku v ruce s budováním zlatých rezerv zbavilo většiny amerických státních dluhopisů.

Dalšími zeměmi, které významně investují do zlata, jsou Turecko a Kazachstán. Více zlata kupují i evropské národní banky. V EU je lídrem Polsko. Česká národní banka se zlata naopak postupně zbavuje, v uplynulém kvartálu jej 0,5 tuny prodala. **ČTK**

NA ♥ JSOU PODĚBRADY

POZNEJTE KOUZLO ADVENTU V MALEBNÝCH LÁZNÍCH V POLABÍ

Adventní víkend v Poděbradech

Přijedte v termínu 30. 11 – 2. 12., 7. – 9. 12., 14. – 16. 12. nebo 21. – 23. 12. a užijte si víkend plný odpočinku

Stravování: polopenze

Program pobytu:

- přísadová koupel „čokoládová“
- klasická částečná masáž
- částečný zábal „kokosový“
- parafínový zábal na ruce
- poukázka do kavárny

AKCE
od
2.690 Kč

Chcete potěšit své blízké a nevíte čím je obdarovat?
Darujte zdraví v podobě poukazu

DÁRKOVÝ POUKAZ

Pro paní Janu Novákovou na Pobyt pro seniory

Délka pobytu: 6 dní/5 nocí
Stravování: polopenze
Program pobytu:
1x lékařská konzultace
4x uhlíková koupel
1x klasická částečná masáž
1x solná jeskyně
1x poukázka do kavárny

LÁZNĚ PODEBRADY
AKTIVNÍ SPOLEČNOST

326 530 500

www.lazne-podebrady.cz/adventni-vikend

Tuska zpovídala komise

Pyramidová hra připravila tisíce Poláků o úspory. Expremiér kvůli tomu má problém.

Předseda Evropské rady Donald Tusk včera přijel do Varšavy, aby vypovídal před parlamentní vyšetřovací komisí jako svědek v případu pyramidového fondu Amber Gold. V době, kdy fond připravil tisíce Poláků v přepočtu o celkem několik miliard korun, byl Tusk předsedou vlády.

List Gazeta Wyborcza napsal, že slyšení v komisi s Tuskem má dva cíle. Jedním je, že vládnoucí strana Právo

a spravedlnost (PiS) chce prokázat, že Tusk mohl aféře zabránit. Druhým záměrem je eliminovat ho z volební hry v Polsku. Předsedkyní komise je Małgorzata Wassermannová z PiS, která v nedělním druhém kole neuspěla ve volbě starosty Krakova.

Fond Amber Gold nabízel v letech 2009 až 2012 Polákům zhodnocení jejich úspor prostřednictvím investic do zlata. Své peníze do něj vložilo téměř 19 tisíc lidí, kteří však místo zisku naletěli na klasické pyramidové schéma. Poté co fond zkrachoval, byl jeho majitel Marcin Plichta s manželkou zadržen.

Tusk měl podle médií na fond rodinné vazby. Jeho syn pracoval pro společnost, kterou fond vlastnil. **ČTK a MET**

Macron na bojištích první světové války

Francouzský prezident Emmanuel Macron včera v rámci týdne připomínek stého výročí konce první světové války navštívil Lotrinsko a uctil památku vojáků, kteří tu na počátku konfliktu, v srpnu 1914, padli. Macron chce během tohoto týdne navštívit regiony na východě a severu Francie, které válka postihla nejvíce. Vyvrcholením oslav bude nedělní ceremonie za účasti desítek státníků v Paříži. V městečku Morhange, které leží mezi Štrasburkem a Metami, za přítomnosti zástupců francouzské armády včetně náčelníka generálního štábu Françoise Lecointra odhalil pamětní desku s nápisem: „Po 100 letech nás jejich oběť zavazuje k obhajobě míru.“

AP

Číslo dne

16.

Abraham Lincoln byl 6. listopadu 1860 zvolen 16. prezidentem USA. Stal se tak první hlavou státu za Republikánskou stranu. Následně byl zvolen ještě pro druhé funkční období v roce 1864.

Vláda. V Bavorsku

Křesťanskosociální unie (CSU) a konzervativní Svobodní voliči (FW) podepsali včera v Mnichově koaliční smlouvu. Je to poprvé, co má největší německá země Bavorsko takovou vládu.

Kabinet vedený dosavadním ministerským předsedou Markusem Söderem

(CSU) se chce soustředit mimo jiné na snižování dluhu, zlepšení školství nebo životního prostředí.

V Bavorsku jsou vládní koalice výjimečnou záležitostí. CSU byla vždy schopná sestavit jednobarevnou vládu. Letos ale získala jen 37,2 procenta hlasů. **ČTK**

Zprávy krátce

Maltská banka ztratila licenci

Evropská centrální banka odebrala bankovní licenci maltské společnosti Pylatus Bank, která byla obviněna z praní špinavých peněz. Obvinění vůči bance

vznesla maltská novinářka Daphne Caruanová Galiziová, která zemřela loni v říjnu, poté co útočníci na dálku odpálili bombu umístěnou pod jejím autem. V březnu byl v USA zadržen šéf společnosti kvůli obviněním z porušení sankcí. **ČTK**

Smog. Vítr nefouká, Dillí se dusí

Kvalita vzduchu v indickém hlavním městě Dillí se včera rapidně zhoršila kvůli nepříznivým povětrnostním podmínkám i silícímu kouři z vypalování strnišť. Znečištění převýšilo téměř čtyřicetkrát úroveň doporučenou Světovou zdravotnickou organizací.

Množství škodlivých prachových částic PM2,5, které pronikají hluboko do plic a způsobují závažné zdravotní problémy, přesáhlo za posledních 24 hodin ve většině částí města úroveň 400 mikrogramů na metr krychlový. Na některých místech dokonce 600.

Po krátkém zlepšení v neděli, kdy zesílil vítr, se včera ráno kvalita vzduchu opět zhoršila. Předpověď na příští dny hlásí další zhoršení. „Rychlost větru klesla z devě-

Smog v Greater Noida ležícím jihovýchodně od Nového Dillí

AP

tadvaceti na patnáct kilometrů za hodinu a v posledních několika hodinách se mno-

hem více vypalují strniště ve státech Paňdžáb a Harijána,“ řekla ředitelka fóra Centrum

pro vědu a životní prostředí Anumita Ráj Čaudhuriová. Odkazovala na dva indické

státy, kde farmáři pálí strniště na svých polích, aby je připravili na zimní sadbu.

Úřady varují, že pálení zbytků sklizně bude vrcholit v příštích dnech. V následujících týdnech se navíc situace ještě zhorší, protože na začátku listopadu připadá pětidenní hinduistický svátek Diwali, během kterého slavící lidé odpálí miliony petard, ohňostrojů a dalších druhů zábavní pyrotechniky.

Prodej čističek vzduchu vzrostl oproti loňsku o čtyřicet procent – kvůli vzrůstajícímu povědomí veřejnosti o dopadech znečištění na zdraví, uvedli zástupci výrobců i prodejců.

Indická města se pravidelně umísťují v čele globálních žebříčků znečištění ovzduší. Dillí loni obsadilo nelichotivě šesté místo. **ČTK**

Sudoku

6	7	4		9				
		2		1		4		5
5							3	
4						8	9	
		9	3		8	2		
	2	3						6
	4							1
2		1		3		5		
				2		6	4	9

Napište svou bublinu

Napište bublinu a reagujte na sloupek na: www.facebook.com/denikmetro

Napadá vás vtipný popisek?

Počasí

<p>DNES</p> <p>Min. 13 Max. 17</p>	<p>ZÍTRA</p> <p>Min. 12 Max. 16</p>	<p>ČTVRTEK</p> <p>Min. 11 Max. 15</p>	<p>PÁTEK</p> <p>Min. 10 Max. 14</p>
---	--	--	--

Stupeň zátěže pro dnešek: bio 2
Střední zátěž. Rizikové skupiny by se měly vyvarovat zvýšené fyzické a psychické zátěže a věnovat pozornost svému zdravotnímu stavu.
Teplotní rekordy: -6,8 °C / 18,3 °C
Roky výskytu: 1842/1834

Kvíz

- Třetí z mistrů starořecké tragédie byl vedle Aischyla a Sofokla muž z ostrova Salamina:
a) Sofokles
b) Thukydides
c) Euripides
- Podle badatele v oblasti elektromagnetických vln se jmenuje jednotka frekvence:
a) watt
b) ohm
c) hertz
- Vyšebrodský klášter, který se nachází ve Vyšším Brodě na jihu Čech, byl založen roku:
a) 1259
b) 1359
c) 1459
- Princeton University je jedna z nejprestižnějších univerzit v USA. Založena byla v roce:
a) 1646
b) 1746
c) 1846
- Otcem moderního umění bývá nazýván francouzský malíř z generace impresionistů:
a) Paul Cézanne
b) Edgar Degas
c) Claude Monet

Znáte správné odpovědi dnešního kvízu? **Řešení:** 1-c, 2-c, 3-a, 4-b, 5-a.

ČT1

- 14:15 **Hovory H** ještě po dvaceti letech
- 15:15 **Všechnopárty**
- 16:00 **To je vražda, napsala VIII**
- 16:45 **Cestománie**
- 17:15 **AZ-kvíz**
- 17:40 **Černé ovce**
- 18:00 **Události v regionech**
- 18:25 **Kde domov můj?**
- 18:55 **Události za okamžik a počasí**
- 19:00 **Události**
- 19:50 **Branky, body, vteřiny**
- 20:00 **StarDance IX...** kolem dokola

20:05 **Doktor Martin 2**
 Seriál (ČR, 2015). Hrají: M. Donutil, J. Cvančarová, N. Lichý, G. Marcinková, J. Štěpánková, R. Mikluš, T. Měcháček, V. Kotek a další. Režie P. Zahradka

- 21:00 **Já, Mattoni**
- 21:59 **Výsledky losování Šťastných 10 a Euromilióny**
- 22:00 **Mladý papež (1/10)**
- 22:55 **Kriminalista**
- 23:55 **Manu a Matěj na cestě do Říma**
- 00:25 **AZ-kvíz**
- 00:55 **Banánové rybičky**
- 01:25 **Zajímavosti z regionů**
- 01:55 **Hobby naší doby**
- 02:20 **Dobré ráno**
- 04:50 **Holka nebo kluk?**
- 05:00 **Bydlet jako... hygge**
- 05:30 **Události v regionech**

ČT2

- 14:40 **Rozluštěné poklady**
- 15:25 1917: Jak se dělá revoluce
- 16:20 **Nejvýznamnější operace 2. světové války (1)**
- 17:20 **Pyreneje, přirozená hranice mezi Francií a Španělskem**
- 18:15 **Kamu v Mexiku**
- 18:45 **Večerníček**
- 18:55 **Adax nubický**
- 19:00 **Uchem jehly**
- 19:25 **Prokop Diviš**
- 19:40 **Postřehy odjinud**
- 19:50 **Zprávy ve znakovém jazyce**

20:00 **Velká vlastenecká válka: Válka s Japonskem**
 Tři měsíce po skončení bojů v Evropě splnil Stalin slib daný Spojencům a zaútočil na říši vycházejícího slunce

- 21:05 **Miroslav Horníček: Humor není žádná sranda**
- 22:00 **Česko-německé století (1)**
- 22:55 **Dům z karet V (10/13)**
- 23:50 **Letecké katastrofy: Síla zvyku**
- 00:35 **Proč nejsem na Facebooku**
- 01:30 **Kvarteto**
- 02:00 **Někdo to rád hloupé**
- 02:25 **Abeceda komunistických zločinů**
- 02:40 **Hranice dokořán – Rozmůvky polsko-české zločinů**
- 03:05 **Návraty k divočině**

NOVA

- 12:00 **Polední Televizní noviny, Sportovní noviny, Počasí**
- 12:25 **Krok za krokem IV (3)**
- 12:45 **Ordinace v růžové zahradě 2 (326)**
- 14:05 **Dr. House III (11)**
- 15:00 **Dr. House III (12)**
- 15:55 **Kriminálka Las Vegas VI (19)**
- 17:00 **Odpolední Televizní noviny, Sportovní noviny**
- 17:25 **Co na to Češi**
- 18:25 **Ulice (3552)**
- 19:30 **Televizní noviny, Sportovní noviny, Počasí**

20:20 **Ordinace v růžové zahradě 2 (847)**
 Seriál (ČR, 2018). Marika má strach o život Adama. Ví, že kdyby zemřel, bude to její vina. Saša se konečně setká s pravým Rytířem. Hrají: Z. Adamovská, P. Rychlý, P. Štěpánek, M. Etzler, R. Fiala a další

- 21:40 **Víkend**
- 22:40 **Námořní vyšetřovací služba XIV (12)**
- 23:35 **Beze stopy V (23)**
- 00:25 **Dr. House III (10)**
- 01:20 **Dr. House III (11)**
- 02:00 **Kriminálka Las Vegas VI (19)**
- 02:45 **Krok za krokem IV (2)**
- 03:15 **Co na to Češi**
- 03:55 **Ordinace v růžové zahradě 2 (325)**

PRIMA

- 12:20 **Polední zprávy**
- 12:30 **Doktor z hor: Nové příběhy VII (4)**
- 13:30 **Návrat komisaře Rexe X (10)**
- 14:35 **Návrat komisaře Rexe X (11)**
- 16:35 **Smrtič zápas**
- 16:50 **Policie v akci**
- 17:50 **Prostřeno!**
- 18:55 **Velké zprávy**
- 19:40 **Divošky**
- 19:55 **TOP STAR**

20:15 **Krejzoví (20)**
 Komedialní seriál (ČR, 2018). Anna má podezření, že je těhotná. Radost s toho nemá a chystá se na potrat. Bára se jí to snaží vmluvit, ale Anna je pevně rozhodnutá. Hrají V. Postránecký, V. Hybnerová, M. Plánková a další

- 21:35 **Polda III (3)**
- 22:55 **TOP STAR magazín**
- 23:50 **Policie v akci**
- 00:50 **Návrat komisaře Rexe X (10)**
- 01:50 **Návrat komisaře Rexe X (11)**
- 03:50 **Doktor z hor: Nové příběhy VII (4)**

PRIMA COOL

- 12:15 **Futurama X (10)**
- 12:45 **Simpsonovi XXVI (3)**
- 13:15 **Simpsonovi XXVI (4)**
- 13:35 **COOLfeed**
- 13:50 **Simpsonovi XXVI (5)**
- 14:20 **Simpsonovi XXVI (6)**
- 14:50 **Teorie velkého třesku XI (3)**
- 15:15 **Teorie velkého třesku XI (4)**
- 15:45 **Futurama X (11)**
- 16:05 **Špinavá práce III (18)**
- 17:05 **To nejlepší z Top Gearu**
- 18:15 **Simpsonovi XXVI (7-10)**
- 20:05 **COOLfeed**

20:15 **Top Gear speciál: Nejlepší závody (4)**
 Vítězte u sestřihu nejlepších závodů v historii Top Gearu! Kultovní britský motoristický magazín

- 21:20 **Teorie velkého třesku XI (5)**
- 21:50 **Teorie velkého třesku XI (6)**
- 22:20 **Partička**
- 22:55 **COOLfeed**
- 23:10 **Špinavá práce III (18)**
- 00:05 **Partička**
- 00:45 **12 opic II (4)**
- 01:45 **Všemocný (2)**
- 02:40 **12 opic II (4)**
- 03:40 **Všemocný (2)**

ÓČKO

- 06:00 **Ranní fresh**
- 09:00 **Zpátečka**
- 10:00 **Óčko hity**
- 12:00 **Óčko news**
- 12:05 **Óčko hity**
- 13:00 **Óčko trendy**
- 14:00 **Óčko news**
- 14:05 **Óčko trendy**

- 15:00 **Óčko news**
- 15:05 **Mixxer Show**
- 17:00 **Óčko news**
- 17:05 **Óčko trendy**
- 19:00 **Óčko news**
- 19:05 **Óčko hity**
- 20:00 **Óčko hity**
- 22:00 **Óčko news**
- 23:00 **Óčko flirt**

Sloupek

JAKUB KOHÁK
ZÁLOŽNÍ KAPITÁN

100 LET

Před nedávem naše krásná republika oslavila stovku. K této události se pojilo mnoho akcí – jako třeba výstava v ulici Na Příkopě, kde jsou stále ještě k vidění fotografie z významných okamžiků vlasti. Mě zaujal mladý malíř Jan Zrzavý s kocourem v náručí, protože ho znám jen jako šedého staříka s legrační noční čepičkou. A najednou? Statný, sympatický chlap plný síly! Nebo naše možná první miss, tuším, že z roku 1920. A mnoho dalších krásných i smutných snímků, zapomenuté události, osoby, emoce. Na Letenské pláni byla k vidění vojenská a záchranářská technika. Páni kluci, to vám bylo materiálu! Nejrůznější hasičské vozy, policejní auta, bagry, jeřáby a také skauti, městští policisté, potápěči, průzkumníci, radisti, raketometiči, pyrotechnici, letci, ženisté, Čestná stráž, legionáři... a Hradní stráž! Ta nás velmi zaujala, protože jsme probírali jejich parádní uniformy,

Citát

Říkal, ať vstoupím do armády jako aktivní záloha. Já na to, že chci být kapitán.

a ten nejdůležitější a nejhezčí „strážný“ nabídl, že druhý den mému synovi přinese beranici, jakou svět neviděl! To bylo radost! A zároveň očekávání. „Myslíš, tati, že na to nezapomněl?“ ptal se mě celý večer Honzík. „Kdepak! Vojáci své slovo drží!“ Druhý den dopoledne jsme opět dorazili – a co byste řekli? Vojáci své sliby skutečně plní, a tak jeden šťastný kluk odcházel s beranicí Hradní stráž, krásnou pamětní knihou a nášivkou na uniformu! Já jako vojín v záloze jsem chtěl vykřiknout: „Sloužím vlasti!“ Při odchodu nás zastavil sympatický voják, ze kterého se vyklubal první zástupce náčelníka Generálního štábu, generálporučík Jiří Baloun. Říkal, ať vstoupím do armády jako aktivní záloha. Já na to, že jo, ale chci být kapitán. A on, že není problém. Tak teď přemýšlím, co dál se životem. Dát se na vojnu? Uniforma by mi slušela, ne že ne!

Dopisy a vzkazy

Dobrá půlhodina

Vážení spoluobčané, vždy jsem byla velká fanynka pana pekaře Pecky, který dlouho a marně bojoval za zrušení střídání času a zemřel, aniž se toho dožil. Proto jsem s nadšením uvítala, že konečně zvítězil zdravý rozum a čas se přestane střídat. Ale ouha! Vrší se nekonečné diskuse o tom, který z časů by měl zvítězit. Každý má svou pravdu a hromady argumentů, proč právě jeho čas je ten lepší. A víte, co je nejlepší? Udělat kompromis a posunout čas o půl hodiny a v celé střední Evropě stejně. Každý si pak najde svoji výhodu takového posunu a případné nevýhody budou zanedbatelné. Tak prostě to je! Snad se najde někdo kompetentní, kdo tento nápad v Bruselu prosadí a tím ukončí nekonečné a nic neřešící diskuse, články a debaty o tomtéž stále dokola. Víte, kolik pak zbudete času a energie – té lidské, nikoliv elektronické – na řešení dalších důležitých témat? Tak prosím rozum do hrsti a zvolte kompromis!

JITKA DVOŘÁKOVÁ, BRNO

dopisy@metro.cz,
www.facebook.com/denikmetro

V dopisu uveďte jméno a adresu. Metro si vyhrazuje právo editovat dopisy.

Výrok dne

„Letět na Mars? Maximálně na otočku, jako do Paříže.“

PETRA NESVAČILOVÁ
HEREČKA

Aktuálně je k vidění v novém sci-fi snímku Mars. Ten se natáčel v simulátoru planety Mars v poušti amerického Utahu.

Slovo dne

ŽENISTA

(Ze sloupku Jakuba Koháka na této straně)

Príslušník ženijního vojska. To je určeno k technickému zajištění bojové činnosti ostatních druhů vojsk.

ZDROJ: AKADEMICKÝ SLOVNÍK CIZÍCH SLOV

INZERCE

HOROSKOP

na úterý 6. 11.

ZMĚNA BUDOUCNOSTI!

Karty vám vyznačí tu správnou cestu v roce 2019!

Pište SMS ve tvaru 84KPV a svůj text na číslo 904 30 46 nebo volejte na 906 70 30 35

Beran 21/3–20/4
Akoliv jsou vaše erotické fantazie na vzestupu, večer využijte jen pro viskání ve vlasech a odpočinkovém rozhovoru s miláčkem.

Váhy 23/9–23/10
Pro dnešek vášeň a temperament z vašeho vztahu vyprchaly. Jsou nastěží i jiné možnosti, jak strávit příjemný večer ve dvou.

Býk 21/4–21/5
Dokud se sami nezasadíte o vylepšení partnerského stereotypu, nic výrazného se dít nebude. Přitom nápadů máte v hlavě celkem dost.

Štír 24/10–22/11
Den je vhodný k navazování partnerství i ožívování těch letitých vztahů. Netradiční náplň odpovědně se postará o dostatek vzrušení.

Blíženci 22/5–21/6
Spokojené partnerství se odráží na vaší kariéře a stejně je tomu i naopak. Miláček stojí u vás a je vám pevnou morální oporou.

Střelec 23/11–21/12
V lásce a sexu vám myšlenky odploouvají do bouřlivé minulosti. Nezřídka impulzivně naplánujete schůzku s bývalým partnerem.

Rak 22/6–22/7
Máte tendenci vybijet si na partnerovi negativní emoce, za něž nemůže. Snažte se ovládnout a raději jděte o něco dříve do peřin.

Kozoroh 22/12–20/1
Váš spokojený partnerský vztah pokračuje i během úterý. Od samého rána se přesvědčujte, že jste pro sebe vzájemně stvořeni.

Lev 23/7–22/8
Dejte si pozor na svá snová dobrodružství. Mluvení ze spaní a neznámá jména by vašeho partnera dokázaly celkem pořádně rozčílit.

Vodňář 21/1–20/2
Jakmile je vám někdo sympatický, oslovte ho i na autobusové zastávce. Plachost a stud teď nejsou tím, co by vás nějak brzdilo.

Panna 23/8–22/9
Šance k nalezení nové lásky jsou díky Jupiteru ve Štíru stále vysoké. Snažte se do zitra rozhodit sítě pro možné seznámení.

Ryby 21/2–20/3
Na miláčka nyní hledíte skrz růžové brýle. Tentokrát to je ku prospěchu věci, protože se díky tomu zbavíte nánosů stereotypu.

Řešení sudoku

6	7	4	5	9	3	1	8	2
9	3	2	8	1	7	4	6	5
5	1	8	2	4	6	9	3	7
4	5	7	1	6	2	8	9	3
1	6	9	3	7	8	2	5	4
8	2	3	4	5	9	7	1	6
7	4	6	9	8	5	3	2	1
2	9	1	6	3	4	5	7	8
3	8	5	7	2	1	6	4	9

Anketa Dáváte se očkovat proti chřipce?

Luděk Čípa
Ne, citron, zázvor, med a dalkové pochody jsou lepší.

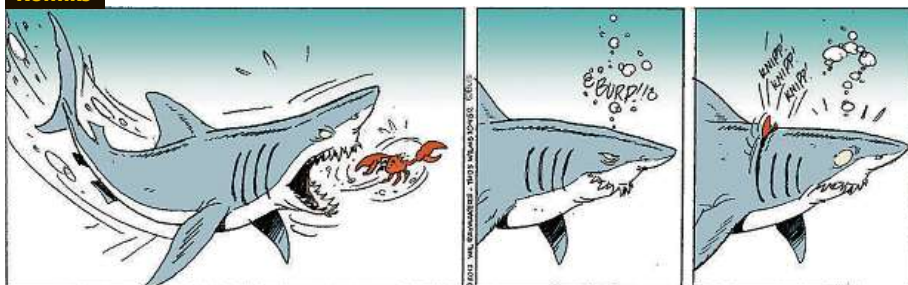

Iva Hejzlarová
Očkování je na nic, pokud se nedodrží životospráva.

Stanislava Francouzová
Slivovičky ráno deci a jsme zdraví všeci.

Komiks

SMS CHAT

SPROVĚŘENOU VĚŠTKYNI

Zeptejte se na cokoli, odpovím vám okamžitě, jasně a disktrétně!
Pište SMS na číslo 904 30 55 s kódem 38MCL a svým datem narození!

Věštkyně Karolína

Tuto službu poskytuje: E.M.A. Europe s.r.o., P.O. Box 14, Praha 05, 110 05, technicky zajišťuje Materna, 1sm/55Kč vč. DPH, 1min/70Kč vč. DPH, max. délka hovoru 17 minut, www.ema.bz, www.platmobilem.cz

Chřipka není každé nachlazení nebo viróza. Má svá specifika

Chřipkou onemocní tisíce lidí. Od běžné virózy se liší rychlým nástupem, vysokými horečkami a kašlem bez rýmy. Nebezpečné jsou komplikace, jež může vyvolat.

Kdo má kašel, rýmu a teploty, většinou si stěžuje, že má chřipku. Zpravidla je to ale jiná akutní respirační nemoc. Chřipka (zvaná také influenza) má svá specifika, je to nemoc způsobovaná jen určitými viry a má své klasické příznaky.

Chřipka má typický projev: horečky nad 38 °C, zimnice, bolesti hlavy, svalů a kloubů a celková slabost, která nemocného doslova položí. Te-

prve později se přidává pálení v krku a kašel. Rýma klasickým příznakem není. Tím se chřipka zpravidla liší od běžného nachlazení, které provází rýma a jehož projev je daleko mírnější. Onemocnění obvykle trvá 3 až 7 dní, únava může přetrvávat ještě několik dalších týdnů.

U starších, oslabených nebo chronicky nemocných osob, které jsou nejvíce ohroženy, může chřipka vyvolat komplikace, jako je zápal plic, postižení srdečního svalu nebo nervové tkáně a u dětí zánět středního ucha.

Chřipkové viry se dělí do tří skupin (A, B, C), které se dále větví do několika kmenů. Kmeny se od sebe liší zejména vlastnostmi jednotlivých virů a jejich schopností vyvolat onemocnění. Nejčastějšími původci tradičních podzimních epidemií jsou viry ze skupiny A a B, viry skupiny C způsobují jen mírnější

onemocnění a postihují pouze děti. V průběhu množení v napadených buňkách se antigeny virů mění a v důsledku těchto změn vznikají epidemie, či dokonce pandemie chřipky. Nemoc se přenáší vzduchem, nakazit se můžete od kašlajícího člověka v metru nebo v kině.

Léčba spočívá v klidu na lůžku a podávání léků proti bolesti, horečce, případně kašli. Antibiotika mají smysl až v případě komplikací, na viry totiž nezabírají.

Nejúčinnější prevencí proti chřipce je očkování. Nejlepší doba nastává právě na podzim, v období před propuknutím chřipkové epidemie. Již dva týdny po očkování začíná fungovat ochrana, která přetrvává šest až dvanáct měsíců. Očkování sice stoprocentně nezaručí, že neonemocníte, ale pokud by se tak stalo, projevy nemoci určitě budou mírnější. **KAMILA HUDEČKOVÁ**

Vitaminy, dostatek tekutin a kysané zeli

Jak se vyhnout chřipce? Tady je několik rad:

- Doplňujte vitaminy**
 Pravidlo pravidelného přísunu vitaminů v podobě pěti porcí ovoce a zeleniny denně platí v tomto rizikovém období dvojnásob. Zvyšte příjem především vitamínu C.
- Hodně pijte**
 Dostatečná hydratace organismu je jednou z klíčových zásad prevence. Nejvhodnějším prostředkem doplňování tekutin je čistá voda, nicméně dobrou volbou jsou i ovocné či zelené čaje a ředěné ovocné džusy.
- Podpořte imunitu probiotiky**
 V lidském trávicím traktu se nachází miliony takzvaných hodných bakterií, které tvoří střevní mikrobiótu, prostředí významné pro lidskou

imunitu. Funguje-li vše, jak má, žijí bakterie v rovnováze a imunitní systém je schopen bránit se nákaze a infekcím. Ve chvíli, kdy se zvýší počet škodlivých bakterií (například nesprávným stravováním či kvůli zvýšené konzumaci alkoholu), imunita je oslabena. Mezi bakterie, které posilují imunitní systém, patří probiotické a doplnit je můžeme i vhodnou stravou. Zvyšte proto příjem zakysaných mléčných výrobků, kysaného zeli nebo si dopřejte probiotika v kapslích z lékárny.

NADA ČVANČAROVÁ

INZERCE

Nachlazení? Kašel? Bolest v krku?

Potřebujete dvě věci:

ulevit od příznaků

být rychleji znovu v akci

Kaloba®

- * při onemocnění dýchacích cest – akutní bronchitidě vyžadující antibiotickou léčbu
- * pro dospělé, dospívající a děti od 1 roku

Kaloba perorální kapky, Kaloba 20 mg/7,5 ml sirup a Kaloba 20 mg tablety jsou léky k vnitřnímu užití. Účinná látka: Pelargonii sidoidis extractum. Před použitím si pozorně přečtěte příbalový leták. Žádejte ve své lékárně.

Protex

Pomáhá chránit před bakteriemi!

Dbejte o zdraví Vaší rodiny
 Chraňte své blízké před bakteriemi a chorobami

Naučte své děti, jak pečovat o své zdraví. Pomozte jim osvojit si správné hygienické návyky.

DERMATOLOGICKY TESTOVANÉ

SCIENCE AROUND US

Activity 1

Before you read, match the word or phrase to a definition.

- 1. cardiovascular
- 2. chromosome
- 3. coronary artery
- 4. chronology
- 5. gene

- a. as time continues
- b. about the heart and blood

c. tube that takes blood from the heart to other parts of the body
 d. very small string of DNA – humans have 46 (23 from your mother and 23 from your father)
 e. this tells our body how to grow, and controls the colour of our eyes, for example

Keep up-to-date with the science that's bringing a new dimension to everyday life.

illnesses usually found in older people.

Interesting questions

Why do some young people get heart disease at an early age? And why do others develop it when they're eighty and still have coronary arteries that look normal? These questions interest Professor Nilesh Samani, of the Department of Cardiovascular Sciences at Leicester University. His new

research has been looking at how genes are involved.

Different ways of getting older

Professor Samani and his colleague Professor Tim Spector, from King's College London, discovered that there is a gene connected to getting older, biologically. Biological ageing is different to chronological ageing. 'It's not the same as the body's health or appearance,' explains Professor Samani. 'Our bodies sometimes behave as though they are older than they are.'

ends like socks. Professor Samani explains that, when we are born, some people have longer telomeres and other people have shorter ones. As people get older, the telomeres get shorter, and they get shorter at different speeds.

make telomeres different lengths. 'You get one copy from your father and one copy from your mother,' says Professor Samani. 'If you get two "bad copies" your telomere might be seven to eight years shorter than people who get the two good copies.' But, there are many things involved in the development of heart disease, and how we live is an important one.

'The cell thinks we're old because of the length of the telomere,' says Professor Samani. 'Because we are born with different telomere lengths, we get older at different speeds.' And, the team have shown before that people likely to get heart disease have shorter telomeres. 'So, there is a link,' says Professor Samani, 'between shorter telomeres, getting biologically older, and how likely you are to get heart disease.'

This discovery won't stop ageing, but understanding ageing more will make more research possible.

Young body, old illness?

New research may help explain why some younger people get

This simplified version by Marsha Henderson, adapted from the original article by John O'Reilly.

Cubed is an online magazine from British Council Science that highlights exciting UK research.

Activity 2

Decide if the following sentences are true or false, according to the text.

Example:
 This new study helps to prevent illness connected to getting old. (False)

- 1. Professor Nilesh Samani knows exactly why some young people develop heart disease at an early age.
- 2. Biological ageing is not the same as chronological ageing.
- 3. Everyone is born with the same length of telomere.
- 4. There is a connection between shorter chromosomes and how likely you are to get heart disease.
- 5. A difference in chromosomes can make different length telomeres.

Telomere length and age
 Near the ends of our chromosomes are telomeres – pieces of DNA that fit on the

Lesson No. 23

BRITISH COUNCIL

Good copy, bad copy

Their new research found a difference in genes that can

Activity 4

Which is more important – finding out exactly how telomeres are involved with ageing, or encouraging people to live more healthily?

And why?

Answers

Activity 1
 1. b; 2. d; 3. c; 4. a; 5. e

Activity 2
 1. False (F); 2. True (T); 3. F; 4. F; 5. F

Activity 3
 A. 1. ii; 2. i
 B. 1. look; 2. looking at; 3. look at; 4. looks; 5. looks

Activity 3

A. Which sentence discusses ...

- 1. how something appears?
- 2. finding out information?

i. The study looks at ways we can reduce waste.
 ii. The new equipment looks great!

B. Choose which is correct – look or look at – in each sentence.

- Example:
 The study **looks/looks at** staying younger for longer.
- 1. The results **look/look at** quite strong.
- 2. We've been **looking/looking at** why young people sometimes get heart disease.
- 3. She's going to **look/look at** how we can improve the tests.
- 4. It **looks/looks at** like we might finish the research soon.
- 5. The report **looks/looks at** very interesting.

This English series is presented by the British Council and Metro.
www.britishcouncil.cz

Cimrman. In English

In November you can see performances of Jára Cimrman in English again. Cimrman English Theatre will present Pub in the Glade (Hospoda Na Mýtince) 9th November, and The Stand-In (Záskok) 23rd November 2018. Both plays were translated by Brian Ste-

wart and Emília Mchalová. The plays are performed by English speaking actors from the United States of America, Great Britain and Australia. The journey from the first idea to translate the plays, to the actual translation was long and hard, but now you

can see for yourself how successful the translation of Czech humour is. All shows are performed in the Jára Cimrman Theatre in Žižkov, they start at 7pm and tickets can be purchased at www.zdjc.cz or at the door. **MET**

Nadal nejede na Turnaj mistrů. Djoković na trůně

Srbský tenista Novak Djoković je opět světovou jedničkou.

Rafael Nadal odřekl krátce před losováním Turnaje mistrů svou účast na závěrečné akci sezony. Španělského tenistu v Londýně na kurt nepustí problémy s břišním svalem a kotníkem a přijde tak o možnost bojovat o návrat do čela žebříčku ATP. Už nyní je proto jisté, že jako světová jednička rok uzavře Srb Novak Djoković.

Ten včera oficiálně vystřídal Nadala v čele světového žebříčku. Srbský tenista zno-

Novak Djoković AP

vu vede pořadí po dvou letech. Jistotu měl Djoković už ve středu, poté co Nadal kvůli problémům s břišními svaly odstoupil z turnaje Masters v Paříži. Jednatřicetiletý Djoković návratem na první příčku pořadí ATP završil své znovuzrození po nucené zdravotní pauze. Po nevydařeném

úvodu sezony a květnovém propadu až na 22. místo získal tituly ve Wimbledonu i na US Open a naposledy v Paříži hrál finále. Po 22 výhrách jej v neděli zastavil nečekaně Rus Karen Chačanov, který je nově jedenáctým tenistou světa a slaví životní žebříčkové maximum.

Djoković načil své čtvrté období kralování. „Když se ohlédnu za tím, čím jsem si prošel loni, je to fenomenální úspěch,“ řekl Djoković, jenž minulou sezону ukončil už v červenci kvůli bolavému lokti. A pak se dlouho trápil. „Teď jsem neskonale šťastný a pyšný. Kdyby mi tohle někdo řekl před pěti měsíci... Ale víru v sebe nikdy neztrácím,“ dodal tenista. **ČTK**

Liberec rozhodl v závěru

Fotbalový Liberec porazil Mladou Boleslav 1:0, brankou z 87. minuty rozhodl Oršula. Liberecký Potočný nedal v první půli penaltu, Slovan vyhrál vzájemný zápas počtvrté za sebou. Na snímku kapitán Mladé Boleslavi Marek Matějovský. **ČTK**

Zprávy krátce

Změny v kádru

Z nominace hokejové reprezentace na turnaj Karjala vypadli kvůli zranění útočník Jiří Novotný a obránci Jan Košťálek a Tomáš Pavelka. Kouč Miloš Říha starší místo nich povolal do útoku Tomáše Vincoura z Hradce Králové a třinecké beký Milana

Douderu s Davidem Musilem. Novotného měl původně nahradit Martin Zatošovič z Brna, i on se ale omluvil.

Mladík se zabil

Nadějný švýcarský lyžař Gian Luca Barandun zemřel při paraglidingu. Bylo mu 24 let. Podle tam-

ního listu Blick měl tragickou nehodu v neděli před polednem, kdy se zřítil po chybném manévru. Zraněním na místě podlehl.

Bez Shaqiriho

Fotbalisté Liverpoolu se budou muset v dnešním utkání Ligy mistrů na hřiš-

ti Crvené zvezdy Bělehrad obejít bez záložníka Xherdana Shaqiriho. Švýcarský reprezentant s kosovskými kořeny s týmem neodcestoval z politických důvodů.

Nejlepší kouč?

Fotbalista Realu Madrid Dani Carvajal se zastal od-

volaného trenéra Julena Lopeteguho, kterého minulý týden nahradil kouč rezervy Santiago Solari. Podle Carvajala je Lopetegui nejlepší kouč, pod kterým kdy působil. „Bohužel mu chybělo trochu potřebného štěstí, aby s námi mohl pokračovat. Líbí se mi jeho pohled na fotbal,“ řekl. **ČTK**

Z Jihlavy do Slovácka

Fotbalisty Slovácka povede Martin Svědík, který momentálně trénuje v druholigové Jihlavě. Čtyřiačtyřicetiletý kouč převezme mužstvo během reprezentační pauzy jako nástupce Petra Vlachovského, jenž po odvolání Michala Korduly připravoval prvotní tým zatím ve třech zápasech. Slovácko je nyní v tabulce nejvyšší soutěže čtrnácté, v sobotu výhrou v Příbrami 3:0 ukončilo sérii osmi porážek. „Záměr Slovácka vnímám jako ocenění své trenérské práce. Jsem rád, že se kluby dohodly a já mám šanci vrátit se do první ligy,“ uvedl Svědík. **ČTK**

Kancelář rádkové inzercce: Václavské náměstí 1, palác koruna, Praha 1, po-pá 8.30 -17.00 hod. Tel: 225 065 177, 178

Práce - nabídka

• Balení kosmetiky nebo oděvů v eshopech, doplňování zboží až 240 Kč/hod. Mzda každý týden. CZ PEOPLE s.r.o., Dornych 420/2a, Brno, Tel.: 605885588

JEDNODUCHÁ PRÁCE VE VÝROBĚ OSTRAVA HRABOVÁ

AŽ 19 000 Kč/MĚS.
5000 Kč NÁSTUPNÍ BONUS
JEDNOSMĚNNÝ PROVOZ
ZÍSKEJTE KROMĚ PRÁCE TAKÉ ČAS NA RODINU.
VOLEJTE ZDARMA 800 70 70 70!

Intimní

E.M.A. Europe sro, PO Box 14, Praha 05, 110 05, tech. zaj. Materna, od 18let, 15ms/50Kč, 1min/90Kč v DPH, max. délka hovoru 15 minut, www.ema.bz, www.platmobilem.cz

• Rozmazlené paničky touží po rozkoši! Napiš jim SMS ve tvaru 40FTX a text na 909 15 50

• Manžel odešel a já trpím nedostatkem sexu. Ozvi se a uděláme si to spolu. Radka, 58 let. Zavolej mi na 909 90 99 25 nebo mi rovnou napiš SMS na číslo 909 15 40 s kódem 51UNV a tvůj text!

Nakup dárky včas a získej

NÁKUP
ZDARMA

Více na www.alza.cz/vanocce

Tichý
léčitel

LAICA®

Laica MD6026
Ultrazvukový inhalátor
Masky pro děti i dospělé
Snadná aplikace léků
Tichý provoz

obj. kód: EAN6162

Srdíčko
pod kontrolou

OMRON

OMRON M6 Comfort s Intelli manžetou
Klinicky ověřený tlakoměr na paži
INTELLI manžeta s obvodem 22-42 cm
Grafický ukazatel tlaku
Detekce arytmie nebo ranní hypertenze

obj. kód: EOM100g

Jděte
do akce!

LAMAX
ELECTRONICS

LAMAX X3.1 Atlas
Digitální kamera s rozlišením 2,7K
Rozlišení fotografií až 16MPx
Časově náročné video ve 4K
Vodotěsné pouzdro do 30 m

obj. kód: LMA001xy3

Odstrihněte
se od drátů

niceboy

Niceboy HIVE pods
Bezdrátová sluchátka s mikrofonom
MaxxBass pro bytelný zvuk
Výdrž až 30 hodin
Ergonomický nabíjecí box

obj. kód: NCB050c4

Studánka
v konvici

LAICA®

Laica SET Light Graffiti fialová + 3 filtry
Filtrační konvice s kapacitou 2,3 l
Digitální indikátor kapacity filtru
Jednoduché plnění QuickFill otvorem
Účinný Bi-Flux filtr

obj. kód: LAI0054

Zabruste
do toho

POWERPLUS
jako 10 let s vámi

POWERPLUS POWX1347MC
Oscilační bruska s příkonem 300 W
Otáčky 15 000-22 000/min
Rychloupínací systém nástrojů
Možnost připojení odsávání

obj. kód: PWP144

Všechny dárky vyřešíš na alza.cz

Kup na www.alza.cz nebo volej 225 340 111

Uvedené ceny jsou v CZK s DPH a platí od 6. 11. 2018 do odvolání nebo vyprodání interních skladových zásob. Změna ceny vyhrazena, více na www.alza.cz/reklama. Aktuální ceny najdete vždy na www.alza.cz. Dárky jsou dodávány pouze do vyčerpání zásob.